

Rigsombudsmanden på Færøerne

Tórshavn, den 22. oktober 2025

Orientering nr. 19/2025

Delaftale 2 om Arktis og Nordatlanten og dens betydning for Færøerne

Forsvarsministeriet oplyste i en pressemeddelelse den 10. oktober 2025, at regeringen og aftalepartierne bag forsvarsforliget i tæt samarbejde med det færøske landsstyre og Grønlands Naalakkersuisut er blevet enige om Delaftale 2 om Arktis og Nordatlanten med nye investeringer for 27,4 mia. kr. Pressemeddelelsen med link til aftalen m.v. kan læses [her](#). Af særlig relevans for Færøerne er, at der er enighed om at etablere et yderligere nordatlantisk søkabel, der forbinder Danmark og Grønland bedre, og at regeringen og Færøernes landsstyre hurtigst muligt vil drøfte mulighederne for, at søkablet også knyttes op til teleinfrastrukturen i Færøerne.

Formand for Sambandsflokkurin, Bárður á Steig Nielsen, har kritiseret landsstyret for at sætte sig uden for indflydelse ved ikke at være part i selve aftalen og *"nægter at være med til at afgøre, hvilke investeringer der kan foretages i sikkerhed og forsvar på Færøerne."* Landsstyrekvinde for udenrigs- og erhvervsanliggender, Sirið Stenberg, har i en kommentar hertil på Facebook bl.a. tilkendegivet, at *"Færøerne er et land, og at forhandlinger derfor selvfølgelig skal foregå fra regering til regering"* og ikke mellem landsstyret og medlemmer af Folketinget. I øvrigt oplyser hun, at samarbejdet med regeringen er konstruktivt. I en pressemeddelelse den 10. oktober 2025 oplyste landsstyrekvinden, at hun forventer at drøfte sagen med forsvarsministeren, når han forventeligt besøger Færøerne senere på året. Bárður á Steig Nielsen har efterfølgende stillet lagtingspørgsmål til landsstyrekvinden om bl.a. denne sag og en kommende overvågningsradar på Færøerne. Der er frist for besvarelse af spørgsmålene den 24. oktober 2025.

Lagmanden til europæisk topmøde i København

Lagmanden deltog i det europæiske topmøde, European Political Community (EPC), under det danske EU-formandskab i København den 2. oktober 2025 med deltagelse af europæiske stats- og regeringschefer og repræsentanter fra bl.a. NATO, EU-institutionerne, Europarådet og Organisationen for Sikkerhed og Samarbejde i Europa (OSCE). Her mødte lagmanden blandt andet formand for EU-Kommissionen, Ursula von der Leyen, og chef for EU's fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik, Kaja Kallas. Lagmanden udtalte i en pressemeddelelse den 2. oktober 2025: *"Sikkerheden i Europa handler også om sikkerheden på Færøerne. Derfor er det vigtigt, at vi deltager i sådanne møder. Men det var også en mulighed for at orientere EU om Færøernes ønsker om at forbedre handelsforholdene med EU, og at dette baster"*.

Lagmandens besøg i Washington D.C.

Lagmanden besøgte i midten af oktober 2025 Washington D.C., hvor han mødtes med bl.a. medlem af

Repræsentanternes Hus, Steny H. Hoyer (D), og senator Lisa Murkowski (R). Lagmanden understregede landsstyrets forpligtelse til at bidrage til allieredes modstandsdygtighed i de nordatlantiske og arktiske regioner og drøftede måder at videreudvikle relationerne mellem USA og Færøerne på.

I opslag på LinkedIn fra Færøernes Repræsentation i Washington D.C. oplyses: *”Besøget styrkede dialogen mellem Færøerne og de amerikanske partnere og bekræftede det fælles engagement i transatlantisk sikkerhed, økonomisk samarbejde og den fortsatte udvikling af bilaterale forbindelser.”*

Hvor står Færøerne efter afgørelsen om WTO-medlemskab i eget navn?

Spørgsmålet om konsekvenserne af færøsk WTO-medlemskab blev sat under offentlig debat dels ved et arrangement på Fróðskaparsetur Føroya (Færøernes Universitet) den 13. oktober 2025 med hovedvægt på juridiske præmisser for og aspekter af § 6-nævnets afgørelse, dels ved en efterfølgende debat i udsendelse ”Breddin” i KVF den 14. oktober 2025, hvor især de politiske konsekvenser af afgørelsen blev debatteret blandt medlemmer af fire partier i Lagtinget. I den politiske debat var der bred enighed om, at færøsk medlemskab af WTO er et vigtigt skridt, men samtidig ikke tilstrækkeligt til i sig selv at sikre Færøerne frihandelsaftaler med centrale lande eller mere optimalt medlemskab af Den Europæiske Frihandelsorganisation, EFTA. Mens repræsentanterne fra partierne Fólkaplokkurin, Tjóðveldi og Framsókn, der alle står bag ”det nationale kompromis” (se bl.a. Orienteringerne nr. 13 og 17/2025 og Temaorientering nr. 2/2025), argumenterede for, at Færøerne kun kan opnå medlemskab af EFTA ved at blive en selvstændig stat, fastholdt Sambandsflokkurins repræsentant, at sagen om færøsk WTO-medlemskab sammen med andre tidligere sager netop viser, hvor meget der kan lade sig gøre inden for rigsfællesskabet. Der er således ikke bevægelse i det samlede billede ift. synspunkterne på Færøernes fremtidige relationer til Danmark: De fem partier i Lagtinget, der står bag ”det nationale kompromis”, ønsker forhandlinger med regeringen om at etablere et nyt fællesskab mellem Færøerne og Danmark som selvstændige lande, mens Sambandsflokkurin ønsker at fastholde rigsfællesskabet under de nuværende rammer, men med udvidede beføjelser på især det udenrigs- og sikkerhedspolitiske område.

Finanslovsforslaget for 2026 er fremsat

Landsstyret fremsatte den 30. september 2025 forslag til finanslov for 2026 for Lagtinget. I forslaget budgetteres landskassens indtægter til 7.547 mio. kr. og udgifterne til 7.720 mio. kr. Der forventes således et underskud i landskassen på 173 mio. kr. i 2026.

Det oplyses i de almindelige bemærkninger til finanslovsforslaget, at den færøske økonomi fortsat ”har det godt”. Arbejdsløsheden er lav, beskæftigelsen høj, og der forudses en moderat økonomisk vækst over de næste par år – afhængigt af udviklingen i den internationale handel og told. Den største udfordring er dog fortsat at få skabt balance mellem de offentlige indtægter og udgifter og sikre den økonomiske holdbarhed. Med dette for øje – og i tråd med anbefalingerne fra Búskaparráðið (Færøernes Økonomiske Råd) – agter landsstyret at forhøje pensionsalderen, forebygge fraflytning, effektivisere ældreområdet og reformere den offentlige sektor samlet set samt gennemføre et finanspolitisk regelværk med bindende mål for offentlige udgiftsstigninger (se Orientering nr. 16-18/2025). Samtidig vil landsstyret gennemføre tiltag mhp. nye prioriteringer, der især skal komme unge, børnefamilier og visse grupper af ældre til gode.

Parallelt med fremsættelsen af FFL26 fremkom ICES (International Council for the Exploration of the Sea) den 30. september 2025 med anbefalinger om drastiske reduktioner i fiskeriet efter makrel (70 pct.) og blåhvilling (41 pct.) i 2026, der af både medier og oppositionen på Færøerne er beskrevet som en ”bombe” under finanslovsforslaget. Hvis Færøerne følger ICES’ anbefalinger, vil landskassen ifølge oppositionen miste væsentlige ressourceindtægter. Sammen med for positive vurderinger af øvrige

indtægter for landskassen vil dette, ifølge oppositionen, bringe underskuddet på finansloven for 2026 op på en halv milliard kr. Landsstyrekvinde for finansanliggender, Ruth Vang, har som reaktion herpå henvist til, at Búskapargrunnurin (Økonomifonden) i så fald vil *”fungere som en buffer, således at udsving i naturen (fiskeriet, red.) ikke medfører udsving i den offentlige økonomi.”*

Kort nyt

- Moody's meddelte den 29. september 2025, at Færøerne bevarer sin kreditvurdering: Aa2 med stabile udsigter.
- Lagtingets formandskab besøgte Canada i dagene 6.-9. oktober 2025 og mødtes med en række interessenter om forskellige emner, herunder med førende ekspert i canadisk sikkerheds- og forsvarspolitik, David Perry, samt Danmarks sikkerhedsattaché i Canada, Kasper Ladegaard, for en orientering om sikkerheds- og forsvarspolitikken i Nordatlanten.
- Landsstyremand for social- og kulturanliggender, Eiríkur í Jakupsstovu, deltog i UNESCO's verdenskonference MONDIACULT om kultur og bæredygtig udvikling i dagene 29. september – 1. oktober 2025 i Barcelona.
- Landsstyremand for social- og kulturanliggender, Eiríkur í Jakupsstovu, deltog for Tjóðveldi i konferencen ”Increasing sovereignty in an uncertain world” den 15. oktober i Europa-Parlamentet sammen med repræsentanter for Framsókn og fra Grønland for at tale om selvstændighed.
- Både Nordisk Råds filmpris og Nordisk Råds litteraturpris går i år til Færøerne. Filmen ”Seinasta paradís á jørð” (Det sidste paradis på jord) af instruktør og manuskriptforfatter, Sakaris Stórá, manuskriptforfatterne Mads Stegger og Tommy Oksen samt produceren Jón Hammer vandt filmprisen. Litteraturprisen går til Vónbjørt Vang for digtsamlingen ”Svørt orkidé” (Sort orkidé).
- Lektor i international politik ved Fróðskaparsetur Føroya (Færøernes Universitet), Heini í Skorini, vinder prisen ”Årets Danske Tale” i 2025 for talen ”Diktatorer i uniformer og techgiganter i hættetrøjer” om demokratiets nye trusler. Talen kan læses [her](#). Prisen overrækkes på konferencen for taleskrivere, ”LOGOGRAF”, den 11. november 2025.
- Den færøske lærebog ”Dropar 8” (Dråber 8) blev af dommerkomitéen i BELMA (Best European Learning Materials Award) den 15. oktober 2025 hædret med sølvprisen på bogmessen i Frankfurt. Lív Ingolfssdóttir Magnussen og Annelisa Rasmussen har skrevet og tilrettelagt materialet, og Savna og Føroyaprent har stået for design og tryk.
- Det færøske kvindelandshold i håndbold vandt den 15. oktober 2025 med 24-22 over Island i EM-kvalifikationsrunden, men måtte se sig slået med 32-26 i kampen den 18. oktober 2025 mod topseedede Montenegro i gruppe 4.